

Kinder- en Jeugdboeken

Zondagsschoolboekjes

Recensie

Auteur: A. van der Flier

Titel: Waar een wil is, is een weg

Druk: 1

112 blz.

Jongens, die den dapperen van Galen en iets van het zeeleven willen leren kennen, moeten dit boek lezen. 't Is een avontuurlijke geschiedenis en de "leuke" Joost, die er in voorkomt is in één woord onbetaalbaar. Voor leden van Knapenverenigingen is het boek alleszins geschikt; voor Zondagsschool-leerlingen minder, en voor "heertjes", die een beetje zenuwachtig zijn uitgevallen, heelemaal niet bestemd. 't Is soms om van te beven, Maar aldoor frisch geschreven En in een goeden geest. Matrozen, knapen! leest! Prijs f .050

Boekbeoordeling in bijblad van "De Christelijke Familiekering : tijdschrift voor zondagsschool en huisgezin", 1906

Auteur: A. van der Flier

Titel: Waar een wil is, is een weg

Druk: 2

110 blz.

Een historische novelle uit den tijd van Jan van Galen, die er een hoofdrol in speelt en wiens levensgeschiedenis, roemrijke, daden en heldendood er in worden geschilderd als samengeweven met het leven en de lotgevallen van den eigenlijken held van 't verhaal Joost van Burgh, die de spreuk in den titel tot de zijne heeft gemaakt en in praktijk gebracht. Door wilskracht en moed bereikt hij ten slotte het ideaal zijner jongensjaren: eenmaal een gouden keten te dragen als present van een vorst en een blinkende sabel dito en kapitein te worden op „een schip van oorloge". Alle mannelijke deugden worden er in verheerlijkt en gedurig door schitterende uitkomsten bekroond, en die alle gedragen door de Godsvrucht, die gemeengoed van alle helden van 't verhaal schijnt te zijn, maar die zich bijna altijd uit in termen, welke meer aan de „God-deugd-en-onsterfelijkheids-prediking" der 19de dan aan de gereformeerde leer der 17de eeuw herinneren. Overigens is de historie goed weergegeven en kunstig met de verbeelding der phantasie dooreengeweven. Behalve op blz. 39 r. 6 en 7 v. b., waar de 12-jarige Jan van Galen in 1616 reeds in verrukking is over „Piet Hein, die de Zilvervloot veroverde en Tromp en De Ruyter" Ook de stijl is hier en daar niet zuiver of niet duidelijk, bijv. blz. 7 r. 14 v. o., blz. 8 r. 4 v. o., blz. 44 r. 5 v. b., blz. 59 r. 8 v. o., blz. 60 r. 16 en 17 v. o., blz. 62 r. 5 v. o., blz. 67 r. 7 v. b., blz. 108 r. 6 v. o. Het doelaanwijzende om is ook niet altijd goed gebruikt, evenmin als aanmerken voor opmerken. Taalfouten vonden we op blz. 15 r. 4 v. b. (den voor de) en op blz. 72 r. 1 v. b. (wil voor wilt). Komma's ontbreken er vele. Doch ondanks deze vlekjes als echt jongensboek aan te bevelen voor ± 12-jarigen.

Auteur: A. van der Flier

Titel: Waar een wil is, is een weg

Druk: 2

110 blz.

Dit boek zal vooral onze jongens aantrekken. Joost van Burgh verliest op jeugdigen leeftijd zijn moeder. Zijn vader wordt door zeeroovers gevangen genomen, waarna Joost in 't huis van zijn oom wordt opgenomen. Vurig verlangende naar eer en roem, heeft hij den vasten wil, om daartoe te geraken. Zijn lievelingsspreuk is: "Waar een wil is, is een weg". Hij krijgt een plaats op het schip van den kapitein, later admiraal Jan van Galen, en vergezelt dezen op zijn tochten tot uitroeijing van zeeroovers, die aan den Nederlandschen handel veel afbreuk doen, en neemt ook deel aan den eersten Engelschen oorlog, waarin Jan van Galen sneuvelt. Joost beleeft allerlei wonderlijke avonturen en behaalt roem door zijn plichtsbetrachting en vastberadenheid; zoodat hij het zelfs tot kapitein van een oorlogsschip brengt. Het geheel is verdeeld in 12 hoofdstukken, zonder opschriften. Zulk een opschrift verlevendigt altoos den inhoud; nu missen we natuurlijk ook de inhoudsopgave. Met flinke letter gedrukt. Het boek is in lossen stijl geschreven. Over het geheel is de verhaaltrant levendig. Het spijt ons, dat de Schrijfster "Heer" voor Heere gebruikt. Ook lazen wij herhaaldelijk uitdrukkingen, die niet zonder bedenking zijn, bijv. op blz. 37, regel 1--7 van onderen. De platte spreektaal hier en daar is hinderlijk. Wij hebben groot bezwaar tegen de ruwe zeemanstaal en uitdrukkingen, als: ongenadig klopp geven, drakerig, kataas, van wat ben je me, snater; ik hoop, dat je den hik krijgt; enz. Ook misten wij liever vreemde woorden, zooals: parmantig, casueel, souvenirs, subiet, gemodereerd, piraten, Patria, inplaats van vaderland. Bij zeer veel goeds heeft dit verhaal een ernstige schaduwzijde, n.l. dat het Christelijk element o.i. er te zwak in is. De nadruk valt eenzijdig op het willen. "Die wil, die kan", is schering en inslag. Wel wordt ook gewezen op de onmisbaarheid van Gods zegen bij alles, wat wij doen, maar dit had meer moeten uitkomen. Tweeërlei doel strengelt zich in dit verhaal los en bevallig ineens, n.l. de heldendaden te doen kennen van een onzer groote vlootvoogden (J. v. Galen) en in de tweede plaats de jongens aan te vuren tot krachtig willen, degelijk handelen, flink en volhardend streven. Het eerste is allerkostelijks; wie de jeugd uit onze schoone landshistorie vertelt, heeft onze sympathie; het tweede is ook goed. Doch al moeten we toegeven, dat hier veel uitnemends voor de jongens gezegd wordt, toch mogen wij het niet verbergen, dat er o.i. te zwak op gewezen wordt, dat men niet in eigen kracht te werk moet gaan, maar in vertrouwen op God; dat wat God doet, altoos goed is. Er wordt hier iets gemist, wat zoo schoon gezegd had kunnen worden, zonder het verhaal eenig geweld aan te doen. Gaarne hadden wij gewild, dat tot Joost ook gesproken ware, dat er nog iets hoogers is dan aardsche eer en glorie en dat het eenen mensch niet baat, al wint hij de geheele wereld, als hij schade zijner ziel lijdt. Daarvoor was gelegenheid in overvloed, maar de Schrijfster heeft die niet gebruikt. Al is er o.i. van het Goede te weinig in dit verhaal, daarom miskennen wij het vele goede niet, dat hier in sierlijke vormen wordt geboden. De boeken van Mej. Van der Flier, wij erkennen het dankbaar, behooren tot de hooge toppen in het land onzer kinderlectuur. Ook in dit boek handhaaft zij haar goeden naam. Wij bevelen het gaarne aan. Het zal onze jongelieden aantrekken, hun kennis verrijken en hun menige nuttige les geven.

Boekbeoordeling van Kinderlectuur voor de Zondagsschool door de Commissiën van "Jachin", 1917
